

กสม. จัดเวที “กสม. พบประชาชน ภาคตะวันตก” รับฟังปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ – เตรียมนำข้อมูลจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์สิทธิฯ ในประเทศเสนอรัฐบาล

วันที่ ๓๐ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๐ ที่โรงแรมเดอะรีเจนท์ เซาท์ ปีก รีสอร์ท จังหวัด เพชรบุรี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จัด **“เวที กสม. พบประชาชน ภาคตะวันตก”** เพื่อรับฟังความเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ **ภาคตะวันตกตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา** โดยมีนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายชาติชายสุทธิกมล นางเตือนใจ ดีเทศน์ นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้บริหารสำนักงาน กสม. เข้าร่วม

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดเวทีว่า การกิจ ที่สำคัญสองประการของ กสม. ที่ต้องทำความเข้าใจกันไป ได้แก่ การกิจด้านการคุ้มครองสิทธิฯ และการ ส่งเสริมสิทธิฯ เนื่องจากปัจจุบันปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏอยู่รอบมีความซับซ้อนมากขึ้น

อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความขัดแย้งจากการแย่งชิง ทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิฯ ในพื้นที่จึงต้องอาศัยองค์ความรู้ในรูปแบบ สหวิทยาการมาสนับสนุน การที่ กสม. ได้มาพบ ประชาชนครั้งนี้จึงเป็นไปเพื่อสำรวจปัญหาด้าน สิทธิมนุษยชนในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ในพื้นที่ภาคตะวันตกและหาทางออกร่วมกัน ผ่านการรับฟังข้อคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

อ่านต่อหน้า ๒

สารบัญ

กสม. จัดเวที “กสม. พบประชาชน ภาคตะวันตก”
รับฟังปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ – เตรียมนำข้อมูล
จัดทำรายงานประเมินสถานการณ์สิทธิฯ ในประเทศเสนอรัฐบาล

มุมสะท้อน

ภาพกิจกรรม

กสม. จัดเวทีระดมความเห็นต่อนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ
– แนน-สบ. กบฏกวนการจัดสรรที่ดินเกษตรให้เอกชนใช้ –
คนท้องถิ่นต้องได้ร่วมรับประโยชน์

๑

๒

๓

๔

๕

กสม. ร่วมเครือข่ายประชาสังคมจัดเวทีสมัชชาระดับชาติ
ประมวลสถานการณ์สิทธิฯ ชนเผ่าพื้นเมืองในไทย
เนื่องในวันสากลชนเผ่าพื้นเมืองโลก

กสม. ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มรภ.สุราษฎร์ธานี – ม.เชียงใหม่
เปิดศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้ –
เหนือ เอื้อประชาชนเข้าถึงกลไกสิทธิฯ ครบทุกภูมิภาค

วันผู้สูญหายสากล’๖๐ – ปชช.เรียกร้องรัฐตลอด กม.
ป้องกันการบังคับสูญหาย – ยกเลิก กม. ให้อำนาจ จนท.
ควบคุมตัวบุคคลตามอำเภอใจ

๖

๗

๘

มุมมอง

จดหมายข่าวมุมมองสิทธิฉบับนี้ขอนำเสนอ
สารด้านสิทธิมนุษยชนจากการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ เริ่มจากภาพรวม
สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคตะวันตก
ในมุมมองของภาคส่วนต่าง ๆ จากเวที กสม.
พบประชาชนภาคตะวันตก ข้อเสนอแนะของ กสม.
จากการสัมมนา รับฟังความเห็นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ
เชิงนโยบายและการปรับปรุงกฎหมายกรณีนโยบาย
เขตเศรษฐกิจพิเศษ สถานการณ์การเข้าถึงสิทธิ
ขั้นพื้นฐานด้านต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่า
พื้นเมืองจากเวทิสัมภาษณ์ระดับชาติว่าด้วยชนเผ่า
พื้นเมืองแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๐ และ
ความเคลื่อนไหวในการผลักดันให้เกิดการป้องกัน
การบังคับบุคคลให้สูญหายของภาคประชาสังคม
ในประเทศไทยเนื่องในวันผู้สูญหายสากล

นอกจากนี้ ขอเสนอช่องทางในการเข้าถึง
กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค จากการจัดตั้ง
ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาค
ใต้ และภาคเหนือ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทุกภูมิภาค
ให้เข้าถึงกลไกสิทธิมนุษยชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้นไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สิงหาคม ๒๕๖๐

ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม
และประชาชนทั่วไป เพื่อที่ กสม. จะได้นำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ไปประมวล
วิเคราะห์ และจัดทำเป็นรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ
เสนอต่อรัฐบาล และวางแผนการประสานความร่วมมือในการขับเคลื่อน
งานด้านสิทธิมนุษยชนกับภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อทำงานร่วมกัน
อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

โดยในเวทีฯ ได้มีการอภิปรายเรื่อง “สถานการณ์สิทธิมนุษยชน
ภาคตะวันตก” โดยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ นางจินตนา แก้วขาว
กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูดและบางสะพาน
ผู้แทนภาคประชาสังคม กล่าวว่า ประชาชนมักเผชิญปัญหาผลกระทบ
จากการพัฒนาอุตสาหกรรมที่กำหนดแนวนโยบายโดยรัฐบาลส่วนกลาง
ซึ่งกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การจัดทำรายงานผลกระทบทาง
สิ่งแวดล้อม หรือ อีไอเอ ยังขาดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน
ในท้องถิ่น ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในภาคตะวันตกเป็นอย่างมาก
นอกจากนี้ ชาวบ้านยังประสบปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดิน เนื่องจากพื้นที่
อยู่อาศัยและที่ทำกินของชาวบ้านและชุมชนหลายแห่งที่ได้ใช้ประโยชน์

มุมมองสิทธิ

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐

สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ :	นายวัส ติงสมิตร
กรรมการ :	นางฉัตรสุดา จันทร์ดิษฐ์
	นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
	นางอังคณา นีละไพจิตร
	นางเตือนใจ ดีเทศน์
	นายชาติชาย สุธีกุลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ :	นางกิริยา ศรีประเสริฐ
รองเลขาธิการ :	นางสาววารุณี เจนาคม
	นายบุญเกื้อ สมนึก
	นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วน
หรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล ขอเชิญผู้สนใจ
ส่งความคิดเห็นและบทความเพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน
ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาจะพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุง
ข้อความ เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว
“มุมมองสิทธิ” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

หรือถือครองมาก่อนทับซ้อนกับที่ดินเอกชน ที่ป่าอนุรักษ์ และที่ดิน
ของรัฐประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีการประกาศเขตภายหลัง ชาวบ้านต้องกลายเป็น
ผู้บุกรุกพื้นที่ ทำให้เกิดการปะทะระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานรัฐ
เกิดการฟ้องร้องดำเนินคดีกับประชาชน รวมถึงเกิดการทำให้
บุคคลสูญหายจากเหตุความขัดแย้งดังกล่าว เช่น กรณีการสูญหายของ
“บิลลี่” หรือ นายพอละจี รักจงเจริญ นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน
แกนนำชาวบ้านกะเหรี่ยงบ้านบางกลอยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
แก่งกระจาน นอกจากนี้ในภาวะปัจจุบันยังมีการใช้กฎหมายพิเศษ
เช่น มาตรา 44 เพื่อให้เกิดการดำเนินการบางอย่างโดยเร่งด่วน เช่น
การลงทุนเพื่อก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ซึ่งยิ่งทำให้ประชาชนไม่มีหนทางต่อรองใด ๆ กับรัฐ

ดร.ธีรชัย ชูติมันต์ ประธาน บริษัทประชารัฐรักสามัคคี
จังหวัดกาญจนบุรี ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน กล่าวว่า หลักธุรกิจกับ
สิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๓ ด้าน ได้แก่ การคุ้มครอง
สิทธิ อันเป็นหน้าที่ของรัฐ การเคารพสิทธิ อันเป็นหน้าที่ของเอกชน
และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ซึ่งทั้งรัฐและเอกชนมีหน้าที่ร่วมกัน

ปัจจุบัน ผู้ประกอบการมีการดำเนินการกิจการอย่างระมัดระวังเพื่อมิให้เกิดการละเมิดสิทธิฯ มากขึ้น เนื่องจากรัฐมีกลไกการตรวจสอบที่เข้มงวดมากขึ้นประกอบกับประชาชนมีความตื่นตัวเรื่องสิทธิฯ อย่างไรก็ตามก็เห็นได้ว่าในกรณีของธุรกิจข้ามชาติ หรือ ธุรกิจของรัฐเอง เช่น โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะกระทำการละเมิดได้มากกว่าธุรกิจรายย่อย ทั้งโดยประมาทเลินเล่อ หรือ ตั้งใจโดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐเองควรตรวจสอบอย่างเข้มงวดเช่นกัน

ด้านนายบุญยอด มาคล้าย นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญ จังหวัดเพชรบุรี ผู้แทนภาครัฐ กล่าวว่า ในฐานะที่ตนทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า สังคมยังมีอคติต่อกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องความโปร่งใส ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการใด ๆ ด้วยความระมัดระวังโดยไม่กระทำการใดที่อาจกระทบกับสิทธิของประชาชนในพื้นที่ สำหรับกรณีซึ่งมีข้อพิพาทบ่อยครั้งในพื้นที่หาดเจ้าสำราญ คือ การจับกุมเรือประมงขนาดเล็กด้วยข้อหาการใช้เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย ซึ่งตนเห็นว่าหากรัฐใช้กฎหมายกลางเป็นเครื่องมือเอาผิดประชาชนอย่างเดียวโดยขาดความเข้าใจในวิถีวัฒนธรรมการดำรงชีวิตย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนคนเล็กคนน้อย

นอกจากนี้ ในเวทีฯ ภาคประชาชนยังได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนแลกเปลี่ยนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันตก ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อ กสม. - รัฐบาล โดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้ **๑) ประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม** พบว่า ชาวบ้านยังคงไม่ได้รับความเป็นธรรม และเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม โดยเสนอให้รัฐปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม และ กสม. ควรมีความเห็นต่อร่างกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนที่อยู่ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ **๒) ประเด็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชน/คนสูญหาย** พบว่า ปัจจุบันรูปแบบการข่มขู่ คุกคามนักสิทธิมนุษยชน

เปลี่ยนไปจากเดิมที่มักจะทำให้บุคคลนั้นสูญหายไปเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้วยเหตุอันไม่สมควร โดยมีข้อเสนอให้รัฐเร่งผลักดันกฎหมายป้องกันการทรมานและป้องกันการสูญหาย **๓) ประเด็นสิทธิกลุ่มชาติพันธุ์** พบว่า กระบวนการสำรวจและพิจารณากำหนดสัญชาติยังเป็นไปด้วยความล่าช้า กระทั่งการได้มาซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลไร้สัญชาติ โดยมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการสำรวจบุคคลที่ตกหล่นในพื้นที่ต่าง ๆ และจัดให้มีการอบรมบุคลากรทางทะเบียนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำงานกับกลุ่มชาติพันธุ์ **๔) ประเด็นสิทธิชุมชน : ที่ดินและที่อยู่อาศัย** พบว่า การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรัฐทั้งที่ดินส.ป.ก. ที่ราชพัสดุ ที่กรมธนารักษ์ ที่ป่าไม้/อุทยาน ล้วนส่งผลกระทบต่อชาวบ้านและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่มาก่อน ทำให้ชาวบ้านต้องถูกไล่รื้อที่อาศัยและถูกขับออกจากที่ทำกิน ขณะที่พื้นที่ซึ่งรัฐจัดสรรให้อยู่อาศัยใหม่ก็ไม่สอดคล้องต่อวิถีชีวิตและการทำกินของชาวบ้าน โดยเสนอให้ กสม. ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการจัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ภาครัฐและประชาชนได้หันมาปรึกษาหารือหาทางออกร่วมกันอย่างต่อเนื่องต่อไป และ **๕) ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน** พบว่า เจ้าหน้าที่รัฐมักจะเลยการตรวจสอบภาคธุรกิจที่ประกอบกิจการละเมิดสิทธิของประชาชนและชุมชน โดยเสนอให้ภาครัฐและ กสม. ตรวจสอบดูแลกระบวนการทำประชาคมกับประชาชนผู้มีส่วนได้เสียของภาคธุรกิจให้เป็นไปอย่างโปร่งใส และไม่ควรมานำมาตรา ๔๔ มาบังคับใช้ เพื่อให้โครงการเกิดขึ้น

อนึ่ง การจัดเวที กสม. พบประชาชน ภาคตะวันตกครั้งนี้เป็นการจัดเวทีพบประชาชนในภูมิภาคครั้งที่ ๕ ของ กสม. ชุดปัจจุบัน (ชุดที่ ๓) โดยปีที่ผ่านมาได้มีการจัดเวทีฯ ในพื้นที่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มาแล้ว การจัดเวทีฯ ในครั้งนี้จึงถือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครบทุกภูมิภาคของประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนและการวางแผนทางการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิฯ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนทุกภูมิภาคต่อไป

กสม. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองผู้สูงอายุ

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ นางประกายรัตน์ **ตันธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการสาธารณสุข นาง**ฉัตรสุดา จันทร์ติยง** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการฯ พร้อมด้วย คณะอนุกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ จัดประชุมโครงการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ของผู้สูงอายุ ณ ศูนย์ศึกษาและประสานงาน ด้านสิทธิมนุษยชนภาคตะวันออก คณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำ ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะจัดทำรายงาน ข้อเสนอแนะและข้อเสนอในการปรับปรุง กฎหมายเพื่อให้เกิดการปกป้องคุ้มครอง และส่งเสริมผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้บริหารและจนท. สำนักงาน กสม. ร่วมพิธีลงนามถวายพระพร สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ นาย**วัสดิงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นาย**ชาติชาย สุทธิกลม** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นาง**กิริมย์ ศรีประเสริฐ** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นาย**บุญเกื้อ สมนึก** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิฯ นาง**สาวรตญา กอบศิริกาญจน์** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิฯ และนาย**ไสว จันทะศรี** ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิฯ พร้อมด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานฯ เข้าร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. อังกฤษ เปิดการสัมมนา เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาเด็กผู้ลี้ภัย และครอบครัว

วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ นาง**อังคณา นีละไพจิตร** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานกล่าวเปิดการสัมมนาหัวข้อ “การเข้าถึงสิทธิเด็ก ผู้ลี้ภัย ผู้แสวงหาที่ลี้ภัย และครอบครัว” และกล่าวปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “การคัดกรองป้องกันและช่วยเหลือเด็กผู้ลี้ภัย ผู้แสวงหาที่ลี้ภัยและครอบครัวที่ถูกกักขัง” ภายใต้โครงการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาผู้แสวงหาที่ลี้ภัยตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านนโยบายของภาครัฐต่อกระบวนการจัดการผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและครอบครัวให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักสิทธิมนุษยชน ณ โรงแรมเมอร์เคียว สยาม กรุงเทพมหานคร

กสม. ฉัตรสุดา เป็นประธานเปิดการแข่งขันโต้วาที สิทธิมนุษยชนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา

วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ นาง**ฉัตรสุดา จันทร์ติยง** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดการแข่งขันโต้วาทีที่สิทธิมนุษยชนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา เป็นประธานเปิดการแข่งขันโต้วาทีที่สิทธิมนุษยชนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา ณ โรงแรมนานาชาติบางแสน จังหวัดชลบุรี โดยทีมนิสิตนักศึกษาที่ชนะการแข่งขันจะได้เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันโต้วาทีที่สิทธิมนุษยชนระดับเยาวชนในประชาคมอาเซียน ประจำปี ๒๕๖๐ ซึ่งในปีนี้เป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันระหว่างวันที่ ๓ - ๖ กันยายน ๒๕๖๐ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กสม. จัดรับฟังความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาที่ดิน-ป่าไม้ ณ จ.กาญจนบุรี

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ นาย**วัสดิงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานในพิธีเปิดเวที “รับฟังความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินและป่าไม้ทั้งระบบ” จัดโดยคณะอนุกรรมการด้านสิทธิที่ดินและการจัดการทรัพยากรป่าไม้ โดยมี นาง**ประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นาย**โสพล จริงจิตร** ที่ปรึกษาสานักงานฯ นาย**ณรงค์ รักร้อย** รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ตลอดจนผู้แทนองค์กรภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และประชาชนผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ภาคกลาง จำนวน ๑๕๐ คน เข้าร่วมในเวทีฯ ณ โรงแรมคำแสด ริเวอร์แคว รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

กสม. จัดเวทีระดมความเห็นต่อนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ – เน้นรพ. ทบทวนการจัดสรรที่ดินเกษตรให้เอกชนใช้ – คนท้องถิ่นต้องได้ร่วมรับประโยชน์

ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๓ คำร้อง โดยคำร้องส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับผลกระทบด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย เช่น กรณีเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก เขตเศรษฐกิจพิเศษนครพนม เขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย และเขตเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย ซึ่งเป็นกรณีการใช้พื้นที่ป่าชุมชนและพื้นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนในชุมชนได้ร่วมกันดูแลรักษาไว้มาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยคาดว่าจะมีประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวต้องอพยพโยกย้ายออกจากที่ดินทำกินและอยู่อาศัย ถูกดำเนินคดีหรือเสี่ยงต่อถูกดำเนินคดีไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ครอบครัว

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวตลอดจนความสำคัญของการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน จึงได้จัด **“การสัมมนาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและการปรับปรุงกฎหมายกรณีนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ”** ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ โดยได้รับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย ตัวแทนประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และนักวิชาการ จำนวน ๑๕๐ คน

นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรกล่าวว่าจากการสัมมนาดังกล่าวสามารถสรุปข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ให้ทบทวนกระบวนการจัดหาที่ดิน โดยไม่ควรมำที่ดินของเกษตรกร ที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่สำคัญกับระบบนิเวศ หรือ วัฒนธรรม ไปใช้ โดยให้เอกชนจัดซื้อเอง

๒. ควรปรับแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด โดยร่วมกันคัดเลือกกิจการที่เหมาะสมกับยุทธศาสตร์จังหวัด หรือ พื้นที่

๓. ให้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ คณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางและมาตรการในการเยียวยาผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

๔. ให้มีนโยบายของแต่ละจังหวัด ทบทวนและปรับปรุงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และ กิจการที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้คนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจการ และ อยู่ร่วมกันได้กับการพัฒนาในพื้นที่

๕. ให้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแจ้งยืนยันการใช้พื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ / เขตนิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างเป็นทางการ โดยเป็นลายลักษณ์อักษร

๖. ให้ มี ช่ อ ง ท า ง การสื่อสาร การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของการไว้วางใจกัน โดยปราศจากการข่มขู่คุกคาม

๗. ให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนมาดำเนินการ อันประกอบด้วย การเคารพ การคุ้มครอง การเยียวยาให้กับผู้ได้รับผลกระทบ

๘. ขอให้ มี ท า ท ำ การทำงานระหว่างรัฐกับชุมชนเป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เปิดช่องให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการในการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหา และการเยียวยา

กสม. ร่วมเครือข่ายประชาสังคมจัดเวทีสมัชชาระดับชาติประมวลสถานการณ์สิทธิฯ ชนเผ่าพื้นเมืองในไทย เนื่องในวันสากลชนเผ่าพื้นเมืองโลก

วันที่ ๘ – ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ **นางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านสถานะบุคคล สิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง และ**นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** เข้าร่วม**เวทีสมัชชาระดับชาติว่าด้วยชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย และกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันสากลชนเผ่าพื้นเมือง ประจำปี ๒๕๖๐** จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับสมัชชาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย โดยผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย แกนนำและผู้แทนชนเผ่าพื้นเมืองจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ๓๓ กลุ่ม ผู้แทนภาคีองค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองระหว่างประเทศ ผู้แทนเครือข่ายเด็กเยาวชนและสตรีชนเผ่าพื้นเมือง คณะศิลปินและนักแสดงชนเผ่าพื้นเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชน จำนวนทั้งสิ้น ๓๐๒ คน ณ ห้องประชุม ๔๐ ปี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

นางเตือนใจ กล่าวว่า วันที่ **๙ สิงหาคมของทุกปี ถือเป็นวันสากลชนเผ่าพื้นเมืองโลก** การจัดเวทีครั้งนี้ถือเป็นเวทีสำคัญที่จะได้มีการประมวลสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของชนเผ่าในประเทศไทยในประเด็นต่าง ๆ เช่น นโยบายทางดินผืนป่าของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชนเผ่าพื้นเมือง การศึกษาของชนเผ่าพื้นเมือง การปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหาโลกร้อนของชนเผ่าพื้นเมือง การจัดการปัญหาสถานะบุคคลสำหรับคนไร้รัฐและชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย ศักดิ์ศรีและโอกาสของสตรีชนเผ่าพื้นเมืองไทย และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขของชนเผ่าพื้นเมือง ตลอดจนจะได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นกรณีการขับเคื้อน “(ร่าง) พระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ.” ด้วย อย่างไรก็ตามก็ดีจากประสบการณ์การทำงานกับประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ของตน ตั้งแต่

พ.ศ. ๒๕๐๔ รวมระยะเวลา ๕๖ ปี ได้เห็นการขยายตัวและความเข้มแข็งทางอัตลักษณ์ของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ที่เพิ่มมากขึ้น โดยไม่นานมานี้ตนได้เข้าร่วมการประชุมแห่งสหประชาชาติประเด็นชนเผ่าพื้นเมือง ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งกลไกเฉพาะของรัฐบาลไทยเพื่อแก้ไขปัญหาให้กลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายชนเผ่าโดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมทำหน้าที่ในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง อันเป็นแนวทางที่จะจุดประกายให้สังคมไทยยอมรับความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม

นายเกษฎา บุญราช ปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า ที่ผ่านมารัฐบาลได้รับข้อทักท้วงจากประชาชนต่อการเข้าถึงสิทธิสถานะบุคคลของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งรัฐบาลได้พยายามดำเนินการแก้ไขมาต่อเนื่องและได้วางนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ได้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล สิทธิในการศึกษา โดยปัจจุบันยังมีการขยายผลไปถึงเรื่องสิทธิในการทำงาน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การถือครองที่ดิน ที่ทำกิน และอื่น ๆ สำหรับการจากระบบสิทธิสถานะบุคคล แม้เบื้องต้นจะมีการขยายเขตควบคุมบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติจากอำเภอเป็นจังหวัดแล้ว แต่ยังมีข้อท้าทายในประเด็นวิธีการพิสูจน์สถานะ ทั้งนี้รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาต่าง

กล่าว อาทิ กรณีของบุตรหลานกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิด เติบโต และศึกษาอยู่ในประเทศไทยมานานกว่า ๑๐ ปี ให้พิจารณาให้สัญชาติไทยได้ทันที

อนึ่ง การจัดเวทีครั้งนี้ ถือเป็นการฉลองครบรอบ ๑๐ ปีปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples - UNDRIP) ซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติมีมติรับรองไปเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ อันถือเป็นการระหว่างประเทศที่สำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองทั่วโลกด้วย

กสม. ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มรภ.สุราษฎร์ธานี - ม.เชียงใหม่ เปิดศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้ - เหนือ เอื้อประชาชนเข้าถึงกลไกสิทธิฯ ครบทุกภูมิภาค

เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค ๒ แห่ง ได้แก่ ๑) **ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคใต้** จัดตั้งเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ ๒) **ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคเหนือ** จัดตั้งเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้บริหารสำนักงานฯ เข้าร่วมในพิธีเปิดศูนย์ฯ ทั้ง ๒ ภูมิภาค

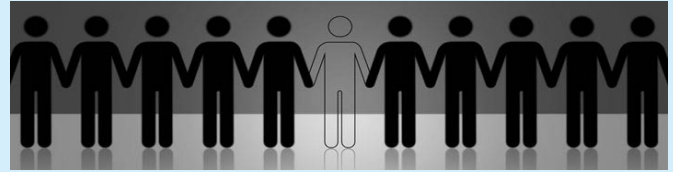
นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างยิ่ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) จึงได้ร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อทำหน้าที่สร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ถูกต้อง รับเรื่องราวร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประสานการคุ้มครองเบื้องต้นในพื้นที่ ส่งเสริมกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน ศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนการระดมพลังภาคีเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค

นายวัส กล่าวเพิ่มเติมว่า ที่ผ่าน กสม. ชุดที่ ๓ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคมาแล้วจำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑) **ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จัดตั้งร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ๒) **ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออก** จัดตั้งร่วมกับคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ นี้ กสม. ได้ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคใต้และภาคเหนือขึ้น อีก ๒ แห่ง ซึ่งหากรวม **ศูนย์ประสานงานสิทธิมนุษยชนจังหวัดชายแดนภาคใต้** ที่คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งจัดตั้งโดย กสม.ชุดที่ ๒ กสม. จะมีศูนย์ฯ รวมทั้งสิ้น ๕ แห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้เข้าถึงกลไกสิทธิมนุษยชนได้มากยิ่งขึ้นทั่วทุกภูมิภาค

อนึ่ง ประชาชนสามารถใช้บริการ**ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคใต้**ได้ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ติดต่อสอบถาม โทร. ๐๗๗ ๙๑๓ ๓๗๔ และ **ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนภาคเหนือ** ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ติดต่อสอบถาม โทร. ๐๕๓ ๙๔๒๙๓๔ หรือ สายด่วน ๑๓๗๗ ในวันและเวลาราชการ

วันผู้สูญหายสากล'๖๐ – ปช.เรียกร้องรัฐตลอด กม. ป้องกันการบังคับสูญหาย - ยกเลิก กม. ให้อำนาจ จนท. ควบคุมตัวบุคคลตามอำเภอใจ

วันที่ ๓๐ สิงหาคมของทุกปี คือ **วันผู้สูญหายสากล (International Day of the Disappeared)** ซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อรำลึกถึงบุคคลที่สูญหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาวะสงคราม การปราบปรามจากรัฐ หรือการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ สำหรับประเทศไทย มีกรณีการบังคับบุคคลให้สูญหายหรือ “อุ้มหาย” จากเหตุความขัดแย้งหลายกรณี เช่น การสูญหายของ **นายสมชาย นิละไพจิตร** ทนายความด้านสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ การสูญหายของ **บิลลี่** หรือ **พอลละจี รักจงเจริญ** นักปกป้องสิทธิมนุษยชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๗ และการสูญหายของ **พ่อเด่น คำแหล้** นักต่อสู้เพื่อสิทธิในที่ดินทำกินในชุมชนโคกยาว จังหวัดชัยภูมิ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๙

โดยที่ผ่านมา แม้ประเทศไทยจะลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการสูญหาย โดยถูกบังคับแล้วเมื่อปี ๒๕๕๕ และประชาชนได้ร่วมกันผลักดันให้เกิด **“ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ....”** ขึ้น แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวถูกตีกลับในชั้นการพิจารณาของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันผู้สูญหายสากลในปี ๒๕๖๐ นี้ ภาคประชาสังคมจึงร่วมกันเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งรัดออกกฎหมาย ป้องกันการบังคับให้บุคคลสูญหาย และยกเลิกกฎหมายใด ๆ ที่เอื้อให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถควบคุมตัวบุคคลได้ตามอำเภอใจ และไม่เปิดเผยสถานที่ควบคุมตัว เพื่อลดความเสี่ยงต่อการ บังคับสูญหาย

ทั้งนี้ ท่านสามารถรับชมวิดีโอทัศนให้ความรู้เรื่อง “อุ้มหายได้ไหม” ได้ทาง youtube.com (<https://youtu.be/GiDoG3siA1k>)”

กรุณาส่ง

.....

.....

.....

.....

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

รู้จัก รักสิทธิ
ไม่ละเมิดสิทธิ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ ฟรี ! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๐๔๑ ๓๔๐๐, ๐ ๒๐๔๑ ๓๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๐๔๓ ๙๕๗๕

หรืออ่าน มุมมองสิทธิ ได้ที่ www.nhrc.or.th